

Relaties in de gemeente

Preek over 1 Petrus 3:8

Te lezen: Johannes 17:20-23 en 1 Petrus 3:8

Dit is de derde en laatste prediking in een serie die gaat over relaties. Vandaag gaat het over relaties in de gemeente. De bijbeltekst uit 1 Petr. 3:8 stelt dat thema duidelijk aan de orde: 'Heb elkaar lief als broeders en zusters'.

Als broers en zussen.... Wat we als leden en deelgenoten van de gemeente met elkaar hebben, valt in deze categorie. We zijn broers en zussen van elkaar. Familie!

Vrienden kies je. Familie heb je.

Vrienden kies je: het zijn types die je liggen, mensen met dezelfde interesses, vaak leeftijdsgenoten, mensen die in dezelfde sociale omstandigheden verkeren. Een echtpaar is het makkelijkst bevriend met een ander echtpaar. Jonge gezinnen zoeken elkaar op. Alleengaanden tref je vaak aan in een kring van alleengaanden.

Vrienden zoek je uit. Familie heb je.

In 1 Petr. 3:8 worden we aangesproken als broers en zussen. In de gemeente ben je familie van elkaar. Je hebt elkaar niet uitgezocht. Je hebt elkaar.

Hoewel....

Er is niemand die protesteert. Dat doe je natuurlijk niet zo gemakkelijk in een kerkdienst. Dan moeten er wel erg gekke dingen gezegd worden.

Maar om het te checken: Wie is het er mee eens, dat je in de gemeente elkaar niet uitzoekt, maar dat je elkaar hebt zoals je familie hebt?

Als u het hiermee eens bent, mag u uw hand opsteken.

Mee eens! Hoewel.... Ik hoor hier ook nog al eens geluiden die een andere suggestie oproepen. En iedereen vindt het mooi.

Mensen die contact zoeken met de gemeente of te kennen geven bij de gemeente betrokken te willen worden en dan zeggen:

'Ik ben een tijd op zoek geweest naar een gemeente die bij mij past. Ik heb heel wat kerken en groepen bezocht, maar ik heb hier bij jullie nu echt een fijne gemeente gevonden'.

En wij vinden het allemaal mooi. Het is toch erg mooi om van iemand te horen dat je een fijne gemeente bent?!

De gemeente is dan toch een zaak van keuze? De gemeente als grote en geestelijke vriendenkring die je zelf uitzoekt?

Dat is wel erg gesneden op de maat van onze westerse, individualistische cultuur. Het gaat om mij. Ook in de gemeente: om mijn geestelijke behoeften, mijn geestelijke groei, mijn geestelijke gaven die tot hun recht moeten komen, mijn geloofsbeleving.

De gemeente is Gods gemeente. Wij zijn broers en zussen van elkaar omdat God onze Vader is. En omdat zijn Zoon Jezus Christus onze Grote Broer heeft willen worden. De gemeente is Gods keus en niet onze keus.

Dat geldt van elke kerk, van elke gemeente. De diepste vraag bij de ingang van een gemeente is niet of ik het een fijne gemeente vind die bij mij past. Maar of God van mening is dat ik hier mijn familie moet gaan opzoeken.

Een spannende vraag. Je moet om een antwoord durven bidden.

Familie heb je. Je kunt nog een stapje verder gaan: Familie ben je.

Ik heb een vrouw. Maar ik ben haar man. Ik heb twee kinderen. En ik ben hun vader. Ik heb een zus. Ik ben haar broer. Ik had twee ouders. Ze zijn beide overleden. Maar ik ben nog altijd hun zoon. Zo ver reikt dat! Als het hebben voorbij is, ben je het nog altijd!

Je hebt relaties. Het gaat verder: Je bent relatie. Daarin ligt je identiteit.

In onze westerse, individualistische maatschappij is dat even wennen. We beschouwen onszelf niet als relatie. We zijn, ieder voor zich, een uniek individu. Onze identiteit ligt in de individualiteit.

Zoals u bent, zo is er geen tweede. U bent volstrekt uniek. Daarin zit de kern van wie u bent. Die eigenheid moet in uw leven helemaal tot ontplooiing komen.

In grote delen van Afrika en Azië zullen ze van deze verhalen niets begrijpen. Als je aan Achmed van een Berberstam in Noord-Afrika zou vragen wie hij is, dan zal hij direct naar zijn vader en ooms wijzen. Dáár ligt zijn identiteit: hij hoort bij die familie uit die stam.

Is dat zielig, achterlijk? Iemand zal zeggen: Wacht maar tot Achmed een eigen opleiding kan volgen, een eigen goed betaalde baan heeft, een eigen huis, een eigen auto. En zelf een vrouw kan uitzoeken. Dan wijst hij niet meer naar zijn familie. Dan is hij alleen Achmed. Net als wij!

U hebt gelijk. Ons individualisme is vooral een luxe die we ons in het westen kunnen permitteren. De luxe van een welvaartsmaatschappij. Wij kunnen het ons permitteren voortdurend bezig te zijn helemaal onszelf te worden.

We zijn het kwijt geraakt om zelf relatie te zijn. Dat is heel wat anders dan een relatie te hebben om daarin helemaal jezelf te kunnen zijn.

Zelf relatie zijn: Echtgenoot zijn. Vader zijn. Dochter zijn. Vriend zijn. Gemeentelid zijn. Broeder en zuster zijn. Daarin je identiteit hebben liggen.

Als christen ben ik baptist. En ben ik lid van deze gemeente. Niet omdat ik geloof dat het baptisme de beste kerkvorm heeft of omdat in Utrecht geen fijnere gemeente is die beter bij mij past.

Maar alleen omdat ik geloof en het er op houdt, dat dit de mij door God gegeven geestelijke familie is.

Familie zoek je niet uit. Familie heb je, familie ben je.

Zoals we lezen in 1 Petr. 3:8 : 'Heb elkaar lief als broeders en zusters'.

We zijn in de gemeente broers en zussen van elkaar.

Hoe dat komt? God is Vader van ons allen.

Hoe dat komt? Gods eigen Zoon is onze Grote Broer geworden.

Jezus heeft allen die in Hem geloven binnengehaald in de intimiteit van de relatie tussen God de Vader en God de Zoon. Zoals Jezus bad, we hebben het gelezen in Joh. 17:20-23:

‘Ik bid U voor allen die in Mij geloven....Laat hen allen één zijn, Vader.

Zoals U in mij bent en Ik in U, laat hen zo ook in Ons zijn’.

Zo zijn we broers en zussen door het geloof in Jezus Christus, Gods Zoon. Door Jezus getrokken in de relatie tussen Hem en God de Vader.

De Zoon van God heeft zich tot onze Broer gemaakt. Hij is ons gelijk geworden. Hij is afgedaald op het niveau waar wij leven. Hij heeft ons leven geleid, van geboorte tot dood. Alles wat Hij als Zoon van God is en heeft, heeft Hij er voor ingezet om u en mij tot zijn broers en zussen te maken, tot kinderen van God te maken.

Als je vanuit dit perspectief 1 Petr. 3:8 leest, krijgen de woorden een geweldige diepte. Je hoort, je ziet het dan gebeuren.

Je ziet het dan gebeuren hoe de zelfovergave waarin Jezus ons tot zijn broers en zussen maakt, doorgaat in een leven waarin wij elkaars broers en zussen zijn.

Laten we 1 Petr. 3:8 zó nog eens lezen.

‘Heb elkaar lief als broeders en zusters’.

Daar is Jezus zelf mee begonnen. Dat heeft zijn bron in Jezus. Stervend aan het kruis heeft Jezus u en de broer of zus op de stoel naast u lief gehad als zijn eigen vlees en bloed.

Daarom bent u broer en zus. Daarom kunt u elkaar liefhebben als broeders en zusters. De liefde van Jezus voor zijn familie gaat door in de relaties binnen die familie, de gemeente.

Een andere oproep uit 1 Petr. 3:8 :

‘Leef met elkaar mee’.

Dat kennen we in de gemeente. Ieder die lid is van een gemeentekring weet wat dat is: met elkaar meeleven, met elkaar delen. Het aandurven om je verhaal te vertellen, ook als het een moeilijk verhaal is om te vertellen.

Je er voor open stellen om zo'n verhaal van een ander te horen. Laten we eerlijk zijn: Je zit niet altijd te wachten op de sores van een ander; je hebt de handen al vol aan je eigen leven! Dan moet je je zo meteen natuurlijk ook nog verplicht voelen om....!

Dan wordt het heel actueel:

In de kring heb je geen relaties, maar je bent relatie. Dat kringlid, dat zijn of haar verhaal vertelt en oproept tot meeleven en voorbede, is om zo te zeggen een stukje van jezelf. Jij bent zelf een stukje van hem of haar. Je bent relatie.

‘Leef met elkaar mee’. Daar is Jezus zelf mee begonnen. Het heeft zijn bron in Jezus. Jezus leefde mee met melaatsen. Vanwege gevaar voor besmetting waren ze verbannen uit de samenleving. Jezus stelde zich voor hen open. Hij raakte hen aan. Legde hun genezend de handen op.

Jezus leefde mee met de tollenaar Zacheüs, die door iedereen met de nek werd aangekeken. Hij zocht hem in diens eigen huis op en ging bij hem aan tafel.

Jezus leefde mee met die vrouw die op overspel was betrapt. ‘Ik veroordeel je niet. Ga in vrijheid en zondig niet meer’.

Jezus leefde mee met de soldaten die Hem aan het kruis sloegen. ‘Vader, vergeef het hun, ze weten niet wat ze doen’.

Hij leefde mee met die ene moordenaar die aan het kruis naast Hem stierf: ‘Heden zul je met Mij in het paradijs zijn’.

Zo heeft Jezus ook met mij en met u meegeleefd. We leven als gelovigen van zijn meeleven. We zijn die we zijn door zijn meeleven.

We zijn meeleven van Jezus.

En dan die woorden uit 1 Petr. 3:8 :

‘Leef met elkaar mee’.

Ze doen een beroep op wie ik zelf ben. Ik ben zelf meeleven van Jezus.

Ik ben daarom meeleven met die ander, die in de kring van zijn/haar leven deelt. Ik ben door Jezus zelf gelegde relatie.

We nemen er nog één uit 1 Petr. 3:8 :

‘Wees bereid de minste te zijn’.

Dat is een heel spannende. Die oproep ligt precies op de grens. Op de grens van mijzelf als relatie en mijzelf als individu.

Je werkt in de gemeente samen met anderen. In een S-team. In een muziekgroep. Als jeugdleiders. Als zondagsschoolleiders. Eén van de teamleden vraagt je iets dat ingaat tegen je eigen belangen en plannen.

‘Op die en die zondag heb ik dienst, maar zou ik graag.... Zou jij het van mij willen overnemen?’ En je speelde zelf met leuke plannen voor die dag!

Of je hebt een verschil van inzicht dat op een onbewaakt ogenblik is uitgelopen op een boze woordenwisseling. En dat hangt nog steeds.

‘Wees bereid de minste te zijn’.

Maar verdraaid nog aan toe: Waarom moeten de belangen van Jan en zijn plannen zwaarder wegen dan de mijne? Waarom moet ik het initiatief nemen om die nare sfeer van die woordenwisseling uit lucht te halen, en niet die ander?

‘Wees bereid de minste te zijn’. Maar waarom juist ik? Als zo’n oproep op je gedaan wordt, krijg je een reflex van horizonverenging. Je kunt nauwelijks meer over de grens van je eigen ‘ik’ kijken.

‘Wees bereid de minste te zijn’. Beslissende woorden op de grens van wie je bent als individu en wie je bent als relatie.

Is de ander een bedreiging voor wie ik zelf ben? Of is de ander een stuk van mezelf?
En word ik er daarom niet echt minder van als ik de minste ben?

‘Wees bereid de minste te zijn’. Daar is Jezus zelf mee begonnen. Het heeft zijn bron in Jezus.

Jezus koos er voor de minste te zijn, toen alle twaalf discipelen met hun stoffige vuile voeten aan tafel zaten. En het wachten was op iemand die het vuile werk wilde opknappen van de voeten van de aanwezigen te wassen. Toen stond Jezus op van de tafel en bukte zich met een bak water en een doek tot op het niveau van de vuile voeten van zijn volgelingen. Hij de minste.

Jezus koos er voor de minste te zijn. Aan het kruis toen Hij onze schuld voor eigen rekening nam.

‘Wees bereid de minste te zijn’.

Woorden die een beroep doen op wie ik ten diepste ben. Ik ben die ik ben: kind van God, christen, omdat Jezus voor mij de minste heeft willen zijn. Ik ben zelf de zegen van Jezus die niet voor zichzelf koos maar voor mij.

Daarom zijn die woorden als de sleutel die het slot doen openspringen van de gevangenschap in mijn eigen ‘ik’.

‘Wees bereid de minste te zijn’.

Ik ben niet een in zichzelf gevangen individu.

Ik ben relatie met de broeder en zuster in de gemeente. Ik kan ter wille van hem of haar de mindere zijn, zonder er zelf minder van te worden.

Amen.